

Kijk niet achterom

Karin Fossum

Kijk niet achterom

Vertaald door

Annemarie Smit

Manteau
THRILLER

Oorspronkelijke titel: *Se deg ikke tilbake!*

Vertaling: Annemarie Smit

© 1996 J.W. Cappelens Forlag a.s

© 2001 Nederlandse vertaling Uitgeverij Manteau /

WPG Uitgevers België nv, Mechelsesteenweg 203,

B-2018 Antwerpen en Annemarie Smit

Deze vertaling kwam tot stand dankzij de steun van NORLA.

www.manteau.be

info@manteau.be

Vertegenwoordiging in Nederland

WPG Uitgevers België

Herengracht 370/372

NL-1016 CH Amsterdam

Eerste druk maart 2001

Dertiende druk mei 2011

Omslagontwerp Wil Immink

Omslagfoto © Fotolia / Wil Immink Design

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 223 2066 2

D 2011/0034/492

NUR 305

Voor Bente Konstance

Hoewel sommige namen zijn veranderd, zou de omgeving waar dit verhaal zich afspeelt, herkend kunnen worden door de mensen die er wonen. Ik wil daarom graag benadrukken dat iedere gelijkenis met bestaande personen op louter toeval berust.

VALSTAD, FEBRUARI 1996, KARIN FOSSUM

Ragnhild deed voorzichtig de deur open en keek naar buiten. Op straat was alles stil en de wind die 's nachts tussen de huizen had gespeeld, was eindelijk gaan liggen. Ze draaide zich om en trok de poppenwagen over de drempel.

‘We hebben nog niet eens gegeten’, klaagde Marthe. Ze duwde tegen de achterkant van het wagentje om te helpen.

‘Ik moet naar huis. We gaan boodschappen doen’, antwoordde Ragnhild.

‘Zal ik straks naar je toe komen?’

‘Best. Als we naar de winkel zijn geweest.’

Ze stond op het grindpad en duwde de poppenwagen nu omhoog naar het hek. Dat was niet zo gemakkelijk, daarom draaide ze zich om en trok ze het wagentje maar achter zich aan.

‘Tot straks, Ragnhild.’

De deur sloeg dicht. Een harde knal van hout tegen metaal. Ragnhild had moeite het hek dicht te krijgen, maar ze durfde het niet open te laten staan: stel dat de hond van Marthe wegliep. Die lag onder de tuintafel en volgde haar oplettend met zijn ogen. Toen ze zeker wist dat het hek naar behoren dicht zat, liep ze de weg op in de richting van de garages. Ze kon een stukje afsteken door het paadje tussen de huizen door te nemen, maar ze bedacht dat dat te lastig was met de poppenwagen. Een van de buren

deed net zijn garagedeur dicht. Hij glimlachte naar haar en knoopte zijn jas dicht, een beetje onhandig, met één hand. Een grote zwarte Volvo stond zachtjes te brommen.

‘Zo, Ragnhild, je bent al vroeg op pad. Sliep Marthe nog?’

‘Ik heb vannacht bij haar gelogeed’, deelde ze mee. ‘Op een matras op de grond.’

‘O, op die manier.’

Hij deed de garagedeur op slot en keek op zijn horloge, het was zes minuten over acht. Even later sloeg de auto de hoek om.

Ragnhild hield de poppenwagen met beide handen vast. Ze was op het punt aangekomen waar de weg nogal steil naar beneden afliep, ze moest haar best doen om het wagentje in bedwang te houden. De pop, die Elise heette, naar haar vernoemd omdat zij Ragnhild Elise heette, gleed naar het hoofdeinde van het wagentje. Dat zag er niet prettig uit, dus liet ze de wagen met één hand los en trok de pop terug, duwde even op het dekentje en liep verder. Ze droeg plastic schoenen, de ene was rood met een groene veter, de andere was groen met een rode veter, en zo hoorde het ook. Verder droeg ze een rood trainingspak met de leeuw Simba op de voorkant, met daaroverheen een groen windjack. Ze had onwaarschijnlijk dun blond haar, niet erg lang, maar toch had ze een elastiekje bovenop haar hoofd vastgemaakt. Aan het elastiekje bungelden kleurige plastic vruchtjes en in het midden stak een plukje haar omhoog, als een zielig palmboompje. Ze was zes en een half jaar oud, maar klein voor haar leeftijd. Pas als ze haar mond opendeed begreep ze dat ze binnenkort naar school zou gaan.

Ze kwam niemand tegen op straat, maar toen ze vlakbij het kruispunt was, hoorde ze een auto aankomen. Daarom bleef ze aan de kant van de weg staan wachten tot de roestige bestelauto over de verkeersdrempel was gehob-

beld. De auto ging nog langzamer rijden toen de bestuurder het in het rood geklede kind zag staan. Ragnhild wilde de straat oversteken. Aan de overkant was een stoep en haar moeder had gezegd dat ze altijd op de stoep moest lopen. Ze wachtte tot de auto doorreed, maar hij stopte. De bestuurder draaide het raampje omlaag.

‘Steek maar over, ik wacht wel’, riep hij.

Ze aarzelde even, toen stak ze de straat over. Ze moest zich omdraaien om de poppenwagen de stoep op te trekken. De auto reed een stukje verder en stopte toen weer. Het raampje aan de andere kant ging open. Hij heeft gekke ogen, dacht ze, heel groot en heel rond, als knikkers. Ze stonden ver uit elkaar en waren flets, als dun ijs. Zijn kleine mond met de vlezige lippen hing een beetje naar beneden, als de bek van een vis. Hij keek naar haar.

‘Moet je helemaal naar boven met die wagen?’

Ze knikte. ‘Ik woon aan de Granietweg.’

‘Da’s nog een heel eind. Wat zit er in je wagentje?’

‘Elise’, antwoordde ze en tilde de pop op.

‘Mooi’, zei hij met een brede glimlach. Als hij lachte was zijn mond mooier.

Toen krabde hij op zijn hoofd. Zijn haar was borstelig en stak in dikke bosjes omhoog, als de bladeren van een ananas. Door het krabben werd het nog erger.

‘Ik kan je wel een stukje meenemen’, zei hij toen. ‘De poppenwagen kan achterin.’

Ragnhild dacht even na. Ze keek omhoog, de straat was lang en steil. De man trok de handrem aan en keek achterom.

‘Mamma wacht op me’, zei Ragnhild. Ergens in haar achterhoofd rinkelde een belletje, maar niet hard genoeg.

‘Je bent sneller thuis als ik je breng’, zei hij toen.

Dat gaf de doorslag. Ragnhild was een praktisch meisje, ze duwde de poppenwagen naar de achterkant van de

auto en de bestuurder sprong naar buiten. Hij maakte de achterdeur open en zette met één hand de poppenwagen in de auto, daarna tilde hij Ragnhild op.

‘Jij moet achterin zitten om je wagentje vast te houden. Anders slingert het heen en weer.’

Hij liep weer naar voren, stapte in en maakte de handrem los.

‘Moet je elke dag tegen die helling op?’ Hij keek haar via het spiegeltje aan.

‘Alleen als ik bij Marthe ben geweest. Ik heb bij haar gelogeed.’

Ze haalde een gebloemde toilettas onder het poppendekentje vandaan en maakte die open. Constateerde dat alles erin zat: de nachtpon met de afbeelding van Nala, haar tandenborstel en de haarborstel. De bestelauto hobbelde over de volgende verkeersdrempel. De man keek voortdurend in zijn spiegeltje.

‘Heb je wel eens zo’n tandenborstel gezien?’ vroeg Ragnhild, terwijl ze het ding voor hem omhoog hield. Het was een tandenborstel op pootjes.

‘Nee!’ zei hij enthousiast. ‘Hoe kom je daaraan?’

‘Die heeft pappa gekocht. Heb jij niet zo eentje?’

‘Die ga ik voor kerst vragen.’

Toen ze eindelijk over de laatste hobbel waren, schakelde hij naar de tweede versnelling. Dat maakte een hard, schrapend geluid. Het meisje zat op de vloer van de auto en hield de poppenwagen stevig vast. Wat een lief, klein meisje, dacht hij, zo mooi in haar rode trainingspak, net een rijpe bes. Hij floot een deuntje en voelde zich de koning te rijk, zoals hij achter het stuur van de grote auto troonde, met het kleine meisje achterin. Echt de koning te rijk.

*

Het dorp lag in een dal, diep landinwaarts aan een fjord, aan de voet van een berg. Als een kolk in een rivier waarin het water veel te stil stond. En iedereen weet dat alleen stromend water vers is. Het dorp was het stiefkind van de gemeente en de wegen die erheen leidden waren onbeschrijfelijk slecht. Een doodenkele keer was een bus genegen om bij de oude melkfabriek te stoppen en mensen op te pikken die naar de stad wilden. Weer thuiskomen was moeilijker.

De berg was een grijze top, vrijwel onbenut door de mensen die er woonden, maar drukbezocht door mensen die van ver kwamen. Dat was te danken aan de bijzondere mineralen en een niet onbelangrijke, unieke flora. Op rustige dagen kon je zacht gerinkel op de berg horen, je zou bijna denken dat het er spookte. In werkelijkheid waren het de schapen die op de top graasden.

De heuvelruggen rondom staken blauw en doorschijnend door de nevel, die als dik vilt, met hier en daar een wollige mistsluier, over het landschap hing. Konrad Sejers vinger volgde de hoofdweg op de plattegrond. Ze naderden een rotonde. Agent Karlsen zat achter het stuur, hij keek oplettend over de velden en volgde de aanwijzingen.

‘Hier moet je rechtsaf de Gneisweg in, dan de Leisteenlaan op en linksaf de Veldspaatweg in. De Granietweg is een zijstraat aan de rechterkant. Een doodlopende straat’, zei Sejer bedachtzaam. ‘Nummer vijf zou dan het derde huis aan de linkerkant moeten zijn.’

Hij was gespannen. Zijn stem klonk nog afgemetenener dan anders.

Karlsen reed de auto de nieuwbouwwijk binnen, over de verkeersdrempels. Zoals op veel andere plaatsen kropen de nieuwe bewoners bij elkaar op een kluitje, een eindje van de plaatselijke bevolking af. Behalve de aanwijzingen werd er niet veel gezegd. Ze naderden het huis, bereidden zich voor, hoopten dat het vermiste kind al-

weer was thuisgekomen. Misschien zat ze bij haar moeder op schoot, verbaasd en geschrokken van alle consternatie. Het was één uur, dus het meisje werd al vijf uur vermist. Twee uur zou nog redelijk zijn, vijf was absoluut te lang. Het ongemakkelijke gevoel werd sterker, als een dood punt in de borst waar het bloed niet verder wilde stromen. Ze hadden allebei zelf kinderen, Karlsen had een dochter van acht, Sejer een kleinzoon van vier. De stilte tussen hen was gevuld met beelden die misschien werkelijkheid zouden worden. Dat was precies wat Sejer beseftte, op het moment dat ze voor het huis parkeerden. Nummer vijf was een laag wit huis met donkerblauwe kozijnen. Een typisch standaard nieuwbouwhuis zonder karakter, als een poppenhuis versierd met decoratieve luiken en een sierrand langs het dak. De tuin was goed onderhouden. Rond het hele huis lag een grote veranda met een fraai houten hek eromheen. Het huis stond bijna bovenaan de helling, met uitzicht over het hele dorp, een mooi gehucht met boerderijen en landerijen. Naast de brievenbus stond de dienstauto die vooruit was gegaan.

Sejer ging als eerste naar binnen, hij veegde zijn voeten zorgvuldig op de deurmat en boog zijn hoofd bij de deur naar de woonkamer. Binnen een seconde hadden ze de situatie overzien. Het meisje was nog steeds spoorloos, de paniek was tastbaar. De moeder zat op de bank, een grote vrouw in een geruite jurk. Naast haar, met een hand op haar arm, zat een agente. De angst in de kamer was bijna te ruiken. De moeder probeerde uit alle macht haar tranen, of misschien een schelle angstkreet, binnen te houden, daarom hijgde ze bij de minste krachtsinspanning. Zoals toen ze opstond en hun een hand toestak.

‘Mevrouw Album,’ zei Sejer, ‘er zijn mensen naar haar op zoek, nietwaar?’

‘Een paar burens. Ze hebben een hond bij zich.’ Ze liet zich weer op de bank vallen. ‘We moeten elkaar helpen.’

Sejer ging in de stoel tegenover haar zitten en boog zich naar voren. Hij bleef haar in de ogen kijken.

‘We zullen een hondenpatrouille op pad sturen. U moet me alles over Ragnhild vertellen. Wie ze is, hoe ze eruitziet en wat ze aan had.’

Geen antwoord, alleen heftig geknik. Haar mond was stijf, bewoog niet.

‘Heeft u naar alle denkbare plaatsen gebeld?’

‘Er zijn niet zo veel plaatsen waar ze kan zijn’, mompelde ze. ‘Ik heb ze allemaal gebeld.’

‘Heeft u familie in het dorp?’

‘Nee. Wij komen hier niet vandaan.’

‘Gaat Ragnhild naar een peuterspeelzaal of een kleuterschool?’

‘Er was geen plek.’

‘Heeft u nog meer kinderen?’

‘We hebben alleen haar.’

Hij probeerde adem te halen zonder geluid te maken. ‘In de eerste plaats,’ zei hij toen, ‘haar kleren. Graag zo nauwkeurig mogelijk.’

‘Een rood trainingspak,’ stamelde ze, ‘met een leeuw op de voorkant. Een groen windjack met een capuchon. Een rode en een groene schoen.’ Het kwam er met horten en stoten uit, haar stem begaf het bijna.

‘En Ragnhild zelf? Kunt u haar voor mij beschrijven?’

‘Eén meter tien. Achttien kilo. Lichtblond haar. We zijn pas nog bij het consultatiebureau geweest.’

Ze liep naar de televisie, waar een paar foto’s aan de muur hingen. De meeste waren van Ragnhild, één was van haarzelf in traditionele klederdracht en één van een man in een uniform van de landmacht, waarschijnlijk haar echtgenoot. Ze koos er eentje uit waar het meisje lachend op stond en gaf die aan hem. Het haar van het kind was bijna wit, dat van haar moeder gitzwart. Maar de vader was blond. Er piepten wat plukjes haar onder de legerpet vandaan.

‘Wat is ze voor meisje?’

‘Ze vertrouwt iedereen’, hikte ze. ‘Praat met iedereen.’ Ze rilde bij deze bekentenissen.

‘Zulke kinderen redden zich in feite het beste in deze wereld’, zei hij overtuigend. ‘We moeten de foto meenemen.’

‘Dat begrijp ik.’

‘Vertelt u eens,’ zei hij, en ging weer zitten, ‘waar de kinderen in dit dorp naartoe gaan als ze een stukje gaan wandelen.’

‘Naar de fjord. Naar het strand. Of naar Horgen. Of naar de top van de Koll. Sommigen gaan naar het drinkwaterbassin, of ze gaan het bos in.’

Hij keek door het raam naar buiten en zag de zwarte dennenbomen.

‘Is er überhaupt iemand die Ragnhild nog heeft gezien, nadat ze vertrokken is?’

‘De buurman van Marthe heeft haar bij de garage gezien toen hij naar zijn werk ging. Dat weet ik omdat ik zijn vrouw heb gesproken.’

‘En waar woont Marthe?’

‘Aan de Kristalweg. Een paar minuten hiervandaan.’

‘Ze had een poppenwagen bij zich?’

‘Ja. Een roze, van het merk Brio.’

‘Hoe heet die buurman? Die haar gezien heeft?’

‘Walther’, zei ze verbaasd. ‘Walther Isaksen.’

‘Waar kan ik hem vinden?’

‘Hij werkt bij Dyno Industrie. Personeelszaken.’

Sejer stond op, liep naar de telefoon en belde de inlichtingen, kreeg het nummer, draaide dat en wachtte.

‘Ik moet dringend een medewerker van u spreken. Zijn naam is Walther Isaksen.’

Mevrouw Album staarde hem vanaf de bank bezorgd aan, Karlsen bestudeerde het uitzicht door de ramen, de blauwe heuvels, de landerijen, in de verte zag hij een witte kerktoeren.

‘Konrad Sejer van de politie’, zei hij kortaf. ‘Ik bel vanaf de Granietweg nummer vijf, dan begrijpt u misschien waarom.’

‘Is Ragnhild nog steeds zoek?’

‘Ja. Maar ik heb gehoord dat u haar heeft gezien toen ze het huis verliet?’

‘Ik deed net de garagedeur dicht.’

‘Heeft u toevallig op de klok gekeken?’

‘Het was zes over acht, ik was een beetje aan de late kant.’

‘Bent u heel zeker van het tijdstip?’

‘Ik heb een digitaal horloge.’

Sejer zweeg, probeerde zich de weg die ze gereden hadden voor de geest te halen. ‘U hebt haar dus om acht uur nul zes bij de garage achtergelaten en bent rechtstreeks naar uw werk gereden?’

‘Ja.’

‘De Gneisweg af naar de hoofdweg?’

‘Dat klopt.’

‘Ik zou denken,’ zei Sejer, ‘dat de meeste mensen op dat tijdstip naar de stad rijden en er dan wellicht weinig verkeer de andere kant op is?’

‘Ja, dat klopt. Er is in onze wijk geen doorgaande weg. En geen werk ook.’

‘Bent u onderweg toch nog auto’s tegengekomen? Iemand die de wijk in reed?’

De man dacht na. Sejer wachtte. In de kamer was het zo stil als in een grafkamer.

‘Ja, ik ben inderdaad iemand tegengekomen, beneden op de vlakte. Vlak voor de rotonde. Een bestelwagen geloof ik, gevlekt en lelijk. Reed heel erg langzaam.’

‘Wie zat er in?’

‘Een man’, zei hij aarzelend. ‘Een man alleen.’

*

‘Ik heet Raymond’, zei hij glimlachend.

Ragnhild keek op, zag het lachende gezicht in het spiegeltje, en de Koll die in de ochtendzon baadde.

‘Zullen we een eindje gaan rijden?’

‘Mamma wacht op me.’ Ze zei het op een ouwelijke toon.

‘Ben je wel eens boven op de Koll geweest?’

‘Eén keer, met pappa. We hadden eten meegenomen.’

‘Je kunt met de auto naar boven rijden’, vertelde hij.

‘Vanaf de andere kant. Zullen we naar de top rijden?’

‘Ik wil naar huis’, zei ze, een beetje onzeker nu.

Hij schakelde terug en stopte.

‘Een klein stukje maar?’ bedelde hij.

Hij had een iele stem. Ragnhild vond dat hij een beetje zielig klonk. En ze was het niet gewend om tegen de wensen van volwassenen in te gaan. Ze stond op en liep naar voren, leunde over de stoel.

‘Een klein stukje’, herhaalde ze. ‘Naar de top en meteen weer naar huis.’

Hij reed achteruit de Veldspaatweg in, keerde en reed toen weer terug.

‘Hoe heet je?’ vroeg hij.

‘Ragnhild Elise.’

Hij wiegde een beetje heen en weer en kuchte belerend. ‘Ragnhild Elise. Je kunt zo vroeg op de ochtend nog geen boodschappen doen. Het is nog maar kwart over acht. De winkel is nog niet open.’

Ze gaf geen antwoord. In plaats daarvan tilde ze Elise uit het wagentje, zette de pop op haar schoot en schikte haar jurk. Daarna trok ze de speen uit de mond van de pop. Die begon meteen te huilen, een teer, metalig zuigelingengejank.

‘Wat is dat?’

Hij remde plotseling af en keek in het spiegeltje.

‘Dat is Elise maar. Ze huilt als ik de speen eruit haal.’

‘Dat wil ik niet horen! Stop hem er weer in!’

Hij zat nu onrustig achter het stuur, de auto slingerde heen en weer.

‘Pappa kan beter autorijden dan jij’, zei ze.

‘Ik heb het mezelf moeten leren’, zei hij verongelijkt.
‘Niemand wilde mij les geven.’

‘Waarom niet?’

Hij gaf geen antwoord, gooide alleen zijn hoofd in zijn nek. De auto was nu bij de hoofdweg gekomen, hij reed in tweede versnelling naar de rotonde en stak met een roestig gebrul de kruising over.

‘Nu zijn we zo bij Horgen’, zei ze tevreden.

Hij gaf nog steeds geen antwoord. Tien minuten later sloeg hij linksaf, de berg op. Onderweg passeerden ze een paar boerderijen, rode hooischuren en enkele geparkeerde tractoren. Ze kwamen niemand tegen. De weg werd steeds smaller, met steeds meer kuilen. Ragnhild kreeg moeë armen van het vasthouden van de poppenwagen, ze legde de pop op de grond en zette een voet als rem tussen de wielen.

‘Hier woon ik’, zei hij plotseling en liet de auto halt houden.

‘Met je vrouw?’

‘Nee, met mijn vader. Maar die ligt in bed.’

‘Is hij nog niet wakker?’

‘Hij ligt altijd in bed.’

Ze keek nieuwsgierig door het raampje naar buiten en zag een merkwaardig huis staan. Oorspronkelijk was het een vakantiehuisje waar een stuk was aangebouwd, eerst één stuk, toen nog een stuk. De delen hadden allemaal een andere kleur. Naast het huis stond een garage van golfplaten. Het erf was dichtgegroeid. Een oude roestige eg werd langzaam door brandnetels en paardebloemen gesmoord. Maar Ragnhild was niet in het huis geïnteresseerd, ze had iets anders opgemerkt.

‘Konijnen!’ zei ze ademloos.

‘Ja’, zei hij tevreden. ‘Wil je ze zien?’

Hij sprong naar buiten, maakte de achterdeur open en tilde haar uit de auto. Hij had een vreemde manier van lopen, zijn benen waren bijna onnatuurlijk kort en hij had heel erge o-benen. Hij had kleine voeten. Tussen zijn brede neus en zijn enigszins uitstekende onderlip zat maar een klein stukje. Aan zijn neus hing een grote heldere druppel. Ragnhild begreep dat hij niet zo oud was, hoewel hij waggelde als een oude man. Maar het was ook grappig. Een jongensgezicht op een oud lichaam. Hij waggelde naar de konijnenhokken en maakte ze open. Ragnhild stond als betoverd.

‘Mag ik er eentje vasthouden?’

‘Ja. Kies maar.’

‘Die kleine bruine’, zei ze verrukt.

‘Dat is Påsan. Hij is de mooiste.’

Hij maakte het hok open en tilde het kleine beestje eruit. Een mollig dwergkonijn met hangoren en de kleur van koffie met veel melk. Hij trappelde enorm met zijn poten, maar werd rustiger zodra hij in Ragnhilds armen lag. Die was een ogenblik volkomen sprakeloos. Ze voelde zijn hartje tekeergaan en raakte voorzichtig zijn ene oor aan. Het was net een stukje fluweel tussen haar vingers. Zijn snuit glom zwart en vochtig als een dropje. Raymond stond naast haar en keek ernaar. Hij had een meisje, helemaal voor zichzelf, en niemand had hen gezien.

*

‘De foto’, zei Sejer, ‘wordt met het signalement naar de kranten gestuurd. Zonder tegenbericht wordt het van nacht afgedrukt.’

Irene Album viel snikkend over de tafel heen. De anderen keken zwijgend naar hun handen en naar haar

schokkende rug. De agente zat gereed met een zakdoek. Karlsen schoof wat met zijn stoel en keek stiekem op zijn horloge.

‘Is Ragnhild bang voor honden?’ wilde Sejer weten.

‘Waarom vraagt u dat?’ snikte ze.

‘Het gebeurt wel eens dat we met de hondenpatrouille naar kinderen zoeken en dat ze zich verstoppen als ze onze herdershonden horen.’

‘Ze is niet bang.’

De woorden herhaalden zich in zijn hoofd. *Ze is niet bang.*

‘U heeft uw man nog niet te pakken gekregen?’

‘Hij is in Narvik op oefening’, fluisterde ze. ‘Ergens in de bergen.’

‘Gebruiken ze geen mobiele telefoons?’

‘Er is daar geen ontvangst.’

‘De mensen die haar nu zoeken, wie zijn dat?’

‘Jongens uit de buurt. Die overdag thuis zijn. Eentje heeft een telefoon bij zich.’

‘Hoe lang zijn ze nu al weg?’

Ze keek op de klok aan de muur. ‘Ruim twee uur.’

Haar stem trilde niet meer, ze klonk nu een beetje alsof ze onder de medicijnen zat, suf bijna, alsof ze half in haar slaap praatte. Hij boog zich weer naar voren en praatte zo langzaam en duidelijk mogelijk tegen haar.

‘Waar u momenteel het allerbangst voor bent, is hoogstwaarschijnlijk niet gebeurd. Begrijpt u dat? Meestal verdwijnen kinderen vanwege kleinigheden. Het is zelfs zo dat er aan de lopende band kinderen verdwijnen, eenvoudigweg omdat ze kinderen zijn. Ze hebben geen gevoel voor tijd en verantwoordelijkheid, en ze zijn zo verdraaid nieuwsgierig dat ze elk idee dat ze maar invalt volgen. Zo zijn kinderen en daarom verdwijnen ze. Maar gewoonlijk duiken ze net zo plotseling weer op. Vaak kunnen ze niet eens goed uitleggen waar ze zijn geweest of wat

ze hebben gedaan. In de regel', hij haalde diep adem, 'mankeren ze helemaal niets.'

'Ja!' zei ze, hem strak aankijkend. 'Maar ze is nog nooit eerder zomaar verdwenen!'

'Ze wordt groter, en ouder', zei hij indringend. 'Ze durft steeds meer.'

God sta me bij, dacht hij meteen, ik heb overal een antwoord op. Hij stond weer op en draaide een ander telefoonnummer. Weerstond de neiging om nogmaals op zijn horloge te kijken, dat zou hem er alleen maar aan herinneren dat de tijd doorliep en daar zat niemand op te wachten. Hij kreeg de meldkamer aan de lijn, gaf een korte samenvatting van de situatie en vroeg hun contact op te nemen met het Rode Kruis. Hij gaf het adres door en schetste snel een beeld van het meisje. Rode kleding, nagenoeg wit haar, roze poppenwagen. Hij vroeg of er nog nieuwe meldingen waren binnengekomen, maar ze hadden niets ontvangen. Hij ging weer zitten.

'Heeft Ragnhild het de laatste tijd wel eens over mensen gehad die u niet kent?'

'Nee.'

'Had ze geld? Kan ze op zoek zijn gegaan naar een kiosk?'

'Ze had geen geld.'

'Dit is een klein dorp', ging hij verder. 'Is het wel eens voorgekomen dat ze buiten was en dat een van de burens haar een lift gaf?'

'Ja, dat is wel eens gebeurd. Er staan hier ongeveer honderd huizen en ze kent bijna iedereen. En ze kent hun auto's. Af en toe gaat ze wel eens naar de kerk, samen met Marthe, met hun poppenwagens, en dan is er wel eens een of andere buur die hen terugbrengt.'

'Hebben ze een bepaalde reden om naar de kerk te gaan?'

'Er ligt daar een jongetje begraven dat ze gekend heb-

ben. Ze plukken bloemen en leggen die op zijn graf en dan gaan ze weer terug. Ik geloof dat ze het spannend vinden.'

'Heeft u al bij de kerk gezocht?'

'Ik heb om tien uur gebeld om te vragen waar Ragnhild bleef. Toen Marthe zei dat ze om acht uur was weggegaan, ben ik als de bliksem in de auto gestapt. Ik heb de deur opengelaten voor het geval ze thuis zou komen terwijl ik haar aan het zoeken was. Ik ben naar de kerk gereden en naar het Fina-station, ik ben uitgestapt en heb overal gezocht. Ik ben bij het garagebedrijf naar binnen gegaan en heb achter de melkfabriek gekeken, daarna ben ik naar de basisschool gereden om op het schoolplein te zoeken, want daar hebben ze klimtoestellen en zo. En toen heb ik het nog bij de kleuterschool gevraagd. Daar wilde ze zo ontzettend graag naartoe, ze...'

Een nieuwe huilbui diende zich aan. Zolang ze huilde zaten de anderen stil te wachten. Haar ogen waren nu opgezwollen en ze verfrommelde wanhopig haar jurk tussen haar vingers. Na een tijdje ebde het huilen weer weg en kwam de sufheid terug. Een schild dat de gruwelijke mogelijkheden op een afstand hield.

De telefoon rinkelde. Een plotseling, onheilspellend gerinkel. Ze sprong van de bank op en wilde opnemen, maar zag Sejers hand als een stopbord de lucht ingaan. Hij pakte de hoorn op.

'Hallo? Is Irene daar?' Het klonk als een jonge jongen.

'Met wie spreek ik?'

'Thorbjørn Haugen. Wij proberen Ragnhild te vinden.'

'Je spreekt met de politie. Heb je iets te melden?'

'We zijn bij alle huizen in de wijk geweest. Echt allemaal. Veel mensen waren natuurlijk niet thuis, maar we hebben een mevrouw aan de Veldspaatweg gesproken. Vanmorgen is er een grote auto voor haar huis gekeerd, ze woont op nummer één. Een soort bestelwagen, dacht

ze. En binnen in de auto heeft ze een meisje gezien met een groen jack en wit haar. In een staartje boven op haar hoofd. Ragnhild heeft haar haar ook vaak in een staartje boven op haar hoofd.'

'Ga door.'

'Hij is halverwege de Leisteenlaan gekeerd en weer teruggereden. En toen sloeg hij de hoek om.'

'Weet je hoe laat dat was?'

'Om kwart over acht.'

'Kun je naar de Granietweg komen?'

'We zijn er al bijna, we zijn bij de rotonde.'

Hij legde neer. Irene Album stond nog steeds.

'Wat was dat?' fluisterde ze. 'Wat zeiden ze?'

'Iemand heeft haar gezien', zei hij langzaam. 'Ze is in een auto gestapt.'

*

Eindelijk kwam de schreeuw. Het was alsof het geluid zich een weg baande door het dichte bos en een vage beweging in Ragnhilds hoofd teweegbracht.

'Ik heb honger', zei ze ineens. 'Ik moet naar huis.'

Raymond keek op. Påsan hipte over de keukentafel en likte van de maïzena die ze op de tafel hadden gestrooid. Ze waren tijd en plaats vergeten. Ze hadden alle konijnen gevoerd, Raymond had haar zijn plaatjes laten zien, die hij uit tijdschriften had geknipt en zorgvuldig in een groot plakboek had geplakt. Ragnhild moest de hele tijd giechelen om zijn gekke gezicht. Het begon nu langzaam tot haar door te dringen dat het al laat was.

'Je mag wel een boterham.'

'Ik wil naar huis. We gaan boodschappen doen.'

'We gaan eerst naar de Koll, dan breng ik je daarna naar huis.'

'Nu!' zei ze beslist. 'Ik wil nu naar huis.'

Raymond zocht wanhopig naar een mogelijkheid tot uitstel.

‘Ja, ik weet het. Maar eerst moet ik melk kopen voor pappa. Bij Horgen. Het duurt niet lang. Als je zolang hier wacht, gaat het sneller.’

Hij stond op en keek naar haar. Naar het lichte gezicht met het kleine mondje dat hem aan snoephartjes deed denken. Haar ogen waren helder en blauw en haar wenkbrauwen verrassend donker onder de witte pony. Hij zuchtte diep, stond op en deed de keukendeur open. Ragnhild had zin om weg te gaan, maar ze wist de weg niet, ze moest wel blijven wachten. Ze liep met het konijn in haar armen de kleine woonkamer binnen en ging met opgetrokken knieën in de hoek van de bank zitten. Ze hadden vannacht niet veel geslapen, Marthe en zij, en met het warme dier tegen haar hals aan werd ze snel slaperig. Het duurde niet lang of haar ogen vielen dicht.

Er was behoorlijk wat tijd verstreken, toen hij eindelijk terugkwam. Hij bleef een hele tijd naar haar zitten kijken en verbaasde zich erover hoe stil ze sliep. Geen enkele beweging, geen enkel zuchtje. Hij had het idee dat ze een beetje gerezen was, groter en warmer was geworden, als een brood in de oven. Na een tijdje werd hij onrustig, hij wist niet waar hij zijn handen moest laten, daarom stopte hij ze in zijn zakken en wiegde een beetje heen en weer in de stoel. Begon de stof van zijn broek tussen zijn handen te kneden, terwijl hij wiegde en wiegde, steeds sneller. Hij keek angstig door het raam naar buiten en in de richting van zijn vaders slaapkamer. Zijn handen werkten maar door. Hij staarde de hele tijd naar haar haren, glanzend als zijde, bijna als een konijnenvacht. Toen kreunde hij zacht en rukte zich los. Stond op en gaf haar voorzichtig een duwtje.

‘We kunnen nu weggaan. Geef mij Påsan maar.’

Ragnhild was heel eventjes volkomen in de war. Ze

stond langzaam op en staarde Raymond aan. Ze volgde hem naar de keuken en trok haar windjack aan. Wandelde naar buiten, zag het bruine wolbaaltje in het hok verdwijnen. De poppenwagen stond nog steeds achterin de auto. Raymond zag er verdrietig uit, maar hij gaf haar een zetje om haar naar binnen te helpen. Toen ging hij voorin zitten en draaide het sleuteltje om. Er gebeurde niets.

‘Hij start niet’, zei hij geërgerd. ‘Ik snap het niet. Daarnet deed hij het nog. Rotauto!’

‘Ik moet naar huis!’ zei Ragnhild luid, alsof het probleem daardoor verholpen zou zijn. Hij draaide de sleutel nogmaals om en gaf gas, hij had spanning en hoorde iets ronddraaien, maar het bleef bij een klaaglijk gejangk dat niet wilde aanslaan.

‘Dan moeten we maar lopen.’

‘Maar het is hartstikke ver!’ jengelde ze.

‘Nee, hiervandaan niet. We zijn nu aan de achterkant van de Koll, we zijn al bijna boven, en dan kun je zo je huis zien. Ik zal de poppenwagen wel voor je duwen.’

Hij schoot een jack aan dat op de voorbank lag, sprong weer naar buiten en maakte de deur voor haar open. Ragnhild droeg de pop en Raymond trok de wagen achter zich aan. Die hobbelde over de kuilige weg. In de verte zag Ragnhild de Koll boven het donkere bos uitsteken. Toen een auto met hoge snelheid passeerde, moesten ze zich een onrustig moment in de berm drukken. De auto veroorzaakte een dikke stofwolk. Raymond kende de weg goed, hij liep niet erg hard en Ragnhild kon hem gemakkelijk bijhouden. Na een tijdje werd het steiler, de weg eindigde bij een plek om te keren en het paadje dat rechts om de top heen liep was zacht en prettig. De schapen hadden het pad breder gemaakt. Ragnhild vond het leuk om op de schapenkeutels te trappen, ze waren droog en het voelde lekker aan. Na een paar minuten zagen ze een mooie glinstering tussen de bomen.

‘Het Slangenven’, zei Raymond.

Ze bleef naast hem staan. Keek uit over het water, zag de bladeren van de waterlelies en een bootje dat op z’n kop aan de kant lag.

‘Niet te dicht bij het water komen’, zei Raymond. ‘Dat is gevaarlijk. Je kunt hier niet zwemmen, je zakt weg in het zand en dan verdwijn je. Drijfzand’, voegde hij er met een ernstig gezicht aan toe. Ragnhild huiverde. Ze volgde de oever met haar ogen, een waaierende lijn van geel riet, behalve op één plek, waar iets wat je met een beetje goede wil een strandje zou kunnen noemen een donkere onderbreking van de lijn vormde. Daar keken ze naar. Raymond liet de poppenwagen los en Ragnhild stak een vinger in haar mond.

*

Thorbjørn bleef staan, hij prutste wat met zijn mobiele telefoon. Hij was een jaar of zestien, zijn halflange, donkere, licht golvende haren werden door een gekleurd doekje op hun plaats gehouden. Vanuit de knoop bij zijn slaap staken de uiteinden als twee rode veren omhoog, zodat hij een beetje op een bleke indiaan leek. Hij ontweek de ogen van Ragnhilds moeder, maar staarde Sejer aan één stuk door aan en likte een aantal malen zijn lippen af.

‘Je hebt iets heel belangrijks ontdekt’, zei Sejer. ‘Schrijf alsjeblieft hier het adres op. Weet je haar naam nog?’

‘Helga Moen, op nummer één. Een grijs huis met een hondenhek ervoor.’ Hij fluisterde het bijna en schreef met grote letters op het schrijfblok dat Sejer hem gaf.

‘Jullie zijn zowat overal geweest?’ vroeg Sejer toen.

‘We zijn eerst op de Koll geweest, toen zijn we weer naar beneden gelopen, langs het Slangenven, en daar hebben we op alle paadjes gekeken. We zijn bij het drinkwaterbassin geweest, bij Horgen Handel en we hebben op het

strand bij de fjord rondgekeken. En bij de kerk. Daarna nog bij een paar van de boerderijen, bij Bjerkerud en bij de manege. Ragnhild was, eh, ik bedoel is dol op beesten.'

Hij bloosde hevig vanwege de verspreking. Sejer gaf hem een klapje op zijn schouder.

'Ga zitten, Thorbjørn.'

Hij knikte naar de bank, naast mevrouw Album was nog een plaatsje vrij. Zij had inmiddels een volgend stadium bereikt, ze probeerde met alle macht de duizelingwekkende mogelijkheid onder ogen te zien dat Ragnhild misschien nooit meer thuis zou komen en dat ze het de rest van haar leven zonder het kleine meisje met de grote blauwe ogen zou moeten stellen. Dit besef kwam in de vorm van kleine stootjes, waar ze voorzichtig aan voelde. Haar lichaam was volkomen verstijfd, alsof er een stalen balk in haar rug zat. De agente, die in de tijd dat ze er nu waren nog bijna geen woord had gezegd, stond langzaam op. Voor het eerst waagde ze het een voorstel te doen.

'Mevrouw Album,' vroeg ze zachtjes, 'zal ik wat koffie voor ons maken?'

Ze knikte zwak, stond op en volgde de agente naar de keuken. Een waterkraan werd opengedraaid en kopjes rammelden. Sejer gaf Karlsen bijna onmerkbaar een knikje en wenkte hem mee naar de gang. Daar bleven ze een poosje zachtjes staan mompelen, Thorbjørn kon nog net een stukje van Sejers hoofd en een punt van Karlsens zwarte, glimmende schoen zien. In de schemerige gang konden ze ongezien op hun horloges kijken. Dat deden ze en ze knikten naar elkaar. Ragnhilds verdwijning was nu dodelijke ernst, en het grote politieapparaat moest in werking worden gezet. Sejer krabde door de stof van zijn overhemd aan zijn elleboog.

'Ik moet er niet aan denken dat we haar ergens in een greppel vinden.'

Hij maakte de deur open om wat frisse lucht in te ade-

men. En daar stond ze. In een rood trainingspak, op de onderste tree, met een wit handje op de leuning.

‘Ragnhild?’ vroeg hij verbaasd.

Een halfuur later, toen de auto de Leisteenlaan afreed, haalde hij tevreden zijn vingers door zijn haar. Karlsen vond het net een staalborstel, nu het pas geknipt was en korter dan ooit. Zo’n ding waar je oude verf mee wegboent. Zijn doorgroefde gezicht zag er vredig uit, niet zo gesloten en ernstig als anders. Halverwege de helling passeerden ze het grijze huis. Ze zagen het hondenhek en een gezicht achter het raam. Als Helga Moen hoopte dat de politie op bezoek zou komen, werd ze teleurgesteld. Ragnhild zat veilig bij haar moeder op schoot, met een dubbele boterham in haar hand.

Het moment waarop het meisje de kamer was binnengekomen, stond bij beide mannen in hun geheugen gegrift. Toen de moeder het hoge stemmetje hoorde, was ze de keuken uitgerend en had ze zich op haar dochter geworpen, bliksemsnel, als een roofdier dat een prooi grijpt die hij van zijn leven niet meer wil loslaten. Het was alsof Ragnhild in een vossenklem gevangen zat. Haar dunne armpjes en het witte haarpluimpje staken tussen haar moeders stevige armen door. En zo waren ze blijven staan. Van geen van beiden kwam ook maar enig geluid, er was nog geen snik te horen. Thorbjørn zat zijn mobiele telefoon te mollen, de agente rammelde met de kopjes, Karlsen draaide aan een stuk door aan zijn snor, terwijl er een gelukzalige grijns op zijn gezicht verscheen. De kamer werd lichter, alsof de zon plotseling door de ruit drong. En uiteindelijk kwam het, met een snikkende lach: ‘JIJ VERSCHRIKKELIJK KIND!’

‘Ik denk erover,’ schraapte Sejer zijn keel, ‘om een weekje vakantie te nemen. Ik heb nog wat dagen te goed.’

Karlsen stuurde de auto over een verkeersdrempel.

‘Wat ga je doen? Parachutespringen in Florida?’

‘Ik was van plan mijn vakantiehuisje weer eens zomerklaar te maken.’

‘Bij Brevik, is het niet?’

‘Sandøya.’

Ze draaiden de hoofdweg op en meerderden snelheid.

‘Ik moet dit jaar naar Legoland’, mompelde Karlsen. ‘Daar kom ik nu niet langer onderuit. Mijn dochter zeurt me de oren van het hoofd.’

‘Je doet alsof het een straf is’, zei Sejer. ‘Legoland is leuk. Als je daarvandaan komt, heb je de auto gegarandeerd volgeladen met lego en ben je door het virus aangestoken. Ga er alsjeblieft heen. Je zult er geen spijt van krijgen.’

‘Dus jij bent er wel eens geweest?’

‘Ik ben er met Matteus geweest. Weet je dat ze een standbeeld van Chief Sitting Bull hebben gemaakt, helemaal van lego? Eén komma vier miljoen legosteentjes van een heel speciale kleur. Niet te geloven.’

Hij zweeg, zag links de kerk liggen, een klein, wit houten kerkje, een stukje van de weg af, te midden van groene en gele akkers, omringd door welig tierende bomen. Een mooi kerkje, dacht hij, op zo’n plaats had hij zijn vrouw moeten begraven. Ook al zou dat wat verder van huis zijn geweest. Nu was het daar natuurlijk te laat voor. Ze was nu al meer dan acht jaar dood en had een graf in het centrum van de stad, vlakbij de drukke hoofdstraat, omringd door uitlaatgassen en lawaai.

‘Denk je dat het meisje in orde was?’

‘Ik had wel die indruk. Ik heb haar moeder gevraagd over een poosje te bellen. Ze zal na een tijdje wel spraakzamer worden. Zes uur,’ zei hij peinzend, ‘dat is vrij lang. Het moet een innemende zonderling zijn geweest.’

‘Hij had in ieder geval zijn rijbewijs. Dus hij zal wel niet helemaal van lotje getikt zijn.’

‘Dat weten we toch niet? Of hij een rijbewijs heeft?’

‘Nee, verdikkeme, daar heb je gelijk in’, moest Karlsen toegeven. Hij remde plotseling af en reed naar wat ze het centrum noemden, met een postkantoor en een bank en een kapper en de Fina. Op het raam van de Kiwi-supermarkt hing een bord met het woord MEDICIJNVERKOOP en de kapper lokte klanten met een nieuwe zonnebank.

‘Ik moet even wat eten, een stuk chocola of zo. Ga je mee naar binnen?’

Ze slenterden het benzinestation binnen en Sejer kocht een krant en een reep chocolade. Hij keek door het raam naar de fjord.

‘Neemt u me niet kwalijk,’ zei het meisje achter de kassa, ‘maar er is toch niets met Ragnhild gebeurd?’

Ze blikte nerveus naar Karlsens uniform.

‘Ken je haar?’ Sejer legde het geld op de toonbank.

‘Nee, kennen niet, maar ik weet wie ze zijn. Haar moeder was hier vanmorgen om haar te zoeken.’

‘Ragnhild mankeert niets. Ze is weer thuis.’

Ze glimlachte opgelucht en legde het wisselgeld in zijn hand.

‘Kom je hier vandaan?’ vroeg Sejer. ‘Ken je veel mensen hier?’

‘Ja, de meesten. Het zijn er niet zo veel.’

‘Als ik je vraag of je een man kent, die misschien een beetje bijzonder is, die in een bestelwagen rijdt, een oude, lelijke, roestige bestelwagen, gaat er dan een belletje rinkelen?’

‘Klinkt als Raymond’, zei ze knikkend. ‘Raymond Låke.’

‘Wat weet je van hem?’

‘Hij werkt op de sociale werkplaats. Woont samen met zijn vader in een huisje achter de Koll. Raymond is een mongool. Een jaar of dertig en heel erg aardig. Zijn vader heeft vroeger trouwens dit benzinestation gehad. Tot hij met pensioen ging.’

‘Heeft Raymond een rijbewijs?’

‘Nee, maar hij rijdt toch. In de auto van zijn vader. Die is bedlegerig, hij heeft denk ik niet helemaal zicht op wat Raymond doet. De politie weet ervan en houdt hem zo nu en dan aan, maar dat helpt niet erg. Hij is een beetje vreemd, rijdt altijd alleen in de tweede versnelling. Had hij Ragnhild meegenomen?’

‘Ja.’

‘Veiliger had ze niet kunnen zijn’, glimlachte ze. ‘Raymond zou zelfs midden op straat stoppen om een lieveheersbeestje over te laten steken.’

Ze glimlachten steeds tevredener en liepen weer naar buiten. Karlsen zette zijn tanden in zijn reep en keek om zich heen.

‘Leuk plaatsje’, zei hij kauwend.

Sejer, die een reep met marsepeinvulling had gekocht, volgde zijn blik. ‘Die fjord is diep, meer dan driehonderd meter. Wordt nooit warmer dan zeventien graden.’

‘Ken je hier iemand?’

‘Ik niet, maar mijn dochter Ingrid wel. Zij heeft hier een keer zo’n historische wandeling gedaan, die ze hier ieder najaar organiseren. “Ken uw dorp”. Dat soort dingen vindt ze leuk.’

Hij rolde het zilverpapiertje op tot een dun strookje en stopte het in zijn overhemdzakje. ‘Kunnen mongolen goede chauffeurs zijn, denk je?’

‘Geen idee’, zei Karlsen. ‘Maar ze mankeren natuurlijk niets, afgezien van dat ene chromosoompje dat ze te veel hebben. Het grootste probleem is dat ze wat meer tijd nodig hebben dan andere mensen om iets te leren, als ik het goed heb begrepen. Bovendien hebben ze een slecht hart. Ze worden niet erg oud. En dan is er nog iets met hun handen.’

‘Wat dan?’

‘Ze missen een lijn in hun hand of zoiets.’

Sejer keek hem verbaasd aan. 'Ragnhild was in ieder geval nogal gecharmeerd van hem.'

'Daar hebben die konijnen denk ik wel een handje bij geholpen.'

Karlsen haalde een zakdoek uit zijn binnenzak en veegde de chocolade uit zijn mondhoeken. 'Vroeger, toen ik jong was, kende ik ook zo iemand. We noemden hem Gekke Gunnar. Als ik er nu aan terugdenk, geloof ik zelfs dat we dachten dat hij van een andere planeet kwam. Hij is nu dood, hij is maar vijfendertig geworden.'

Ze stapten in en reden verder. Sejer bereidde een eenvoudig speechje voor de afdelingschef voor, dat hij hem zou voorschotelen zodra ze weer op het politiebureau waren. Het was ineens ontzettend belangrijk geworden om een paar dagen vrij te hebben en naar zijn vakantiehuisje te gaan. Het kwam goed uit, de weersvooruitzichten waren prima en het feit dat het meisje terug was had hem opgevrolijkt. Hij staarde naar de akkers en de velden, registreerde dat ze plotseling erg langzaam reden en zag toen dat ze achter een tractor zaten. Een groene John Deere met botergele velgen, die in een slakkengangetje voor hen uit reed. Ze konden met geen mogelijkheid passeren, steeds als ze bij een recht stuk weg kwamen, bleek dat te kort te zijn. De boer, die een pet en oorbeschermers droeg, zat zo stram als een boomstronk, alsof hij zo uit zijn tractorstoel groeide. Karlsen schakelde terug en zuchtte. 'Hij vervoert spruitjes. Kun je je hand niet even uitsteken en een kistje gappen? Dan maken we ze in de keuken van de kantine klaar.'

'We rijden nu ongeveer net zo snel als Raymond', mompelde Sejer. 'Je hele leven in de tweede versnelling. Dat zou niet eens zo gek zijn, vind je niet?'

Hij legde zijn grijze hoofd tegen de hoofdsteun en sloot zijn ogen.

Na de stilte op het land leek de stad op een smerige, krioelende chaos van mensen en auto's. Het verkeer ging nog steeds dwars door het centrum, de gemeenteraad vocht een verbeterde strijd voor de tunnel die gereed lag op de te-kentafel, maar ondertussen stonden er steeds nieuwe protestgroepen op, met meer of minder zwaarwegende tegenargumenten. De afzichtelijke ontluchtingstorens die het landschap rond de rivier zouden verpesten, het lawaai en de verontreiniging tijdens de aanleg, en *last but not least*: het prijskaartje.

Sejer keek vanuit het kantoor van zijn chef neer op de straat. Hij had zojuist zijn wens geuit en wachtte nu op het antwoord. Het was eigenlijk al een uitgemaakte zaak. Holthemann zou het niet in zijn hoofd halen om nee te zeggen, niet als Sejer het vroeg. Maar hij had zo zijn principes.

‘Heb je de roosters gecheckt? Met de rest van het team overlegd?’

Sejer knikte. ‘Soot doet twee diensten samen met Siven, ik reken erop dat zij hem in toom houdt.’

‘Dan zie ik geen reden om...’

De telefoon ging. Twee korte piepjes, als van een hongerig vogeltje. Sejer was niet religieus, maar hij deed toch een schietgebedje, misschien tot de Voorzienigheid, dat zijn vakantie niet vlak voor zijn neus zou worden weggekaapt.

‘Of Konrad hier is?’ Holthemann knikte. ‘Ja, die is hier. Verbind haar maar door.’

Hij trok aan het snoer en gaf hem de hoorn. Sejer nam hem aan, dacht dat het misschien Ingrid was die hem iets wilde vragen, hij hoefde zich tenslotte niet meteen onnodig zorgen te maken. Het was mevrouw Album.

‘Is alles goed met Ragnhild?’ vroeg hij snel.

‘Ja, het gaat goed. Alles in orde. Maar toen we uiteindelijk alleen waren, heeft ze me iets vreemds verteld. Ik

vond dat ik u moest bellen, het klonk zo merkwaardig en ze verzint gewoonlijk niet zomaar iets, in ieder geval niet zulke dingen, dus voor de zekerheid bel ik u maar. Dan heb ik het in ieder geval aan iemand verteld.'

'En wat is dat?'

'Die man, waar ze mee was, die heeft haar dus thuisgebracht. Hij heette trouwens Raymond, ze herinnerde zich zijn naam later weer. Ze zijn aan de achterkant van de Koll omhoog gelopen, langs het Slangenven, en daar zijn ze even blijven staan.'

'Ja?'

'Ragnhild zegt dat er daarboven een vrouw ligt.'

Hij knipperde verrast met zijn ogen. 'Wat zegt u?'

'Dat er een vrouw bij het Slangenven ligt. Helemaal stil en zonder kleren.' Haar stem klonk angstig en bezorgd tegelijk.

'Gelooft u haar?'

'Ja, ik geloof haar. Een kind bedenkt zoiets toch niet? Maar ik durf er niet alleen naartoe te gaan en ik wil haar niet met me meenemen.'

'Dan zal ik zorgen dat dit gecheckt wordt. Zegt u het maar tegen niemand. U hoort nog van ons.'

Hij legde neer en sloot zijn vakantiehuisje, dat hij in gedachten al had opengemaakt, weer af. De geur van opspattend zeewater en van verse, gestoofde kabeljauw verdween als sneeuw voor de zon. Hij glimlachte somber naar Holthemann.

'Ik moet eerst nog iets afhandelen.'

Karlsen was op surveillance, in de enige dienstauto die vandaag ter beschikking stond en waarmee ze de hele stadskern moesten bedienen. Daarom kreeg hij Skarre mee, een jonge krullenbol, ongeveer half zo oud als hijzelf. Skarre was een opgewekte kerel, vrolijk en optimistisch, met een vaag zuidelijk dialect dat sterker doorklonk

naarmate zijn hartslag toenam. Ze parkeerden weer naast de brievenbus aan de Granietweg en praatten een poosje met Irene Album. Ragnhild hing als een klit aan haar rokken. Er waren ongetwijfeld enkele waarschuwingen tot haar witharige hoofdje doorgedrongen. Haar moeder wees de weg, zei dat ze een gemarkeerd pad moesten volgen dat vanaf de bosrand aan de overkant van het huis, langs de linkerkant van de Koll, omhoog liep. Het zou hen als sportieve mannen zo'n twintig minuten kosten, dacht ze, om naar boven te wandelen.

De stammen van de sparren waren met blauwe pijlen gemarkeerd. Ze keken sceptisch naar de schapenkeutels, stapten af en toe opzij in de heide, maar liepen in een flink tempo naar boven. Het werd steeds steiler. Skarre hijgde een beetje, Sejer liep gemakkelijk en ondervond geen problemen. Eén keer bleef hij staan, hij draaide zich om en keek omlaag naar de woonwijk. Ze konden nu alleen nog de bruinroze en zwarte daken in de verte zien. Daarna liepen ze weer door, ze spraken niet meer met elkaar, deels omdat ze hun adem nodig hadden om hun voeten op te tillen, deels om wat ze vreesden aan te treffen. De bomen stonden hier zo dicht op elkaar dat ze in het halfdonker liepen. Sejer hield zijn blik op het pad gericht, niet omdat hij bang was te struikelen, maar om mogelijk iets te vinden. Als hierboven echt iets was voorgevallen, mochten ze niets over het hoofd zien. Ze hadden exact zeventien minuten gelopen, toen het bos opener werd en het daglicht door het bladerdak drong. Nu zagen ze het water. Een spiegelglad meertje, niet groter dan een flinke vijver. Het lag als een geheime kamer tussen de sparren. Een ogenblik lieten ze hun ogen over het terrein gaan. Ze volgden met hun blik de gele lijn van het riet en zagen een stukje verderop iets dat een strandje kon zijn. Daar liepen ze naartoe, op enige afstand van het water, de rietkraag was tamelijk breed en ze droegen gewone schoe-

nen. Het was nauwelijks een strandje te noemen. Het was eerder een modderige plek met een stuk of vier, vijf grote keien, precies genoeg om het riet weg te houden en misschien de enige plaats waar je helemaal bij het water kon komen. In de modder en het slijk lag een vrouw. Ze lag op haar zij, met haar rug naar hen toe, een donker windjack bedekte haar bovenlichaam, verder was ze naakt. Blauwe en witte kleren lagen er op een stapeltje naast. Sejer bleef abrupt staan en greep automatisch naar de mobiele telefoon die aan zijn riem hing. Toen bedacht hij zich. Stapte van het pad af en liep voorzichtig naar haar toe, hij hoorde hoe het water in zijn schoenen sopte.

‘Staan blijven’, zei hij zacht.

Skarre gehoorzaamde. Sejer was nu helemaal bij het water, hij zette zijn voet op een steen die een stukje in het water lag om haar van voren te kunnen bekijken. Hij wilde niets aanraken, nog niet. Haar ogen waren een beetje weggezunken. Ze waren halfopen en op een punt verderop in het ven gevestigd. Het oogvlies was mat en gerimpeld. Haar pupillen waren groot en niet meer helemaal rond. Haar openstaande mond en een deel van haar neus waren bedekt met geelwit schuim, alsof ze iets had uitgebraakt. Hij bukte zich en blies erop, het bewoog niet. Haar gezicht lag maar een paar centimeter van het water vandaan. Hij legde twee vingers op haar halsslagader. De huid had zijn elasticiteit al verloren, maar voelde niet zo koud aan als hij had verwacht.

‘Dood’, zei hij.

Op haar oorlellen en op de zijkant van haar hals ontdekte hij een paar vage paarse vlekken. De huid van haar benen vertoonde kippenvel, maar verder geen oneffenheden. Hij stapte via dezelfde weg terug. Skarre stond een beetje verbouwereerd te wachten, met zijn handen in zijn zakken. Hij was doodsbang een fout te maken.

‘Helemaal naakt onder het jack. Geen zichtbare uiterlijke verwondingen. Achttien, misschien twintig jaar.’

Toen belde hij op, vroeg om een ambulance, een forensisch arts, een fotograaf en de technische recherche. Legde uit dat ze het weggetje moesten nemen dat langs de achterkant van de Koll liep en berijdbaar was. Hij vroeg hun op enige afstand te parkeren om eventuele autosporen niet uit te wissen. Keek om zich heen naar iets om op te zitten en koos de platste steen die hij zag. Skarre kwam naast hem zitten. Ze keken zwijgend naar haar witte benen en het blonde haar, dat steil en halflang was. Ze lag op haar zij, bijna in foetushouding. Haar armen voor haar borst, haar knieën opgetrokken. Het windjack lag losjes over haar bovenlichaam en reikte tot halverwege haar dijen. Het was schoon en droog. De rest van haar kleren lag op een stapeltje achter haar rug en was nat en vies. Een spijkerbroek met een riem, een blauw met wit geruite blouse, een bh, een donkerblauwe collegetrui. Reebok sportschoenen.

‘Wat is dat spul op haar mond?’ mompelde Skarre.

‘Schuim.’

‘Ja maar, wat voor schuim? Waar komt dat vandaan?’

‘Ik neem aan dat we daar wel achter komen.’ Hij schudde zijn hoofd. ‘Het lijkt alsof ze is gaan liggen om te slapen. Met haar rug naar de wereld.’

‘Je kleedt je toch niet uit als je er een einde aan wilt maken?’

Sejer gaf geen antwoord. Hij bekeek haar weer, het witte lichaam naast het zwarte water, omringd door donkere sparren. Het beeld had niets gewelddadigs, het zag er eerder vredig uit. Ze wachtten op de dingen die komen gingen.

Zes mannen kwamen met grote passen uit het bos tevoorschijn. Het geluid van hun stemmen stierf met wat zacht gehoest weg, toen ze de twee bij het water zagen zitten. Het volgende moment zagen ze de dode vrouw. Sejer stond op en wenkte.

‘Blijf aan de zijkant!’ riep hij.

Ze deden wat hij zei. Allemaal kenden ze die grijze kop. Een van hen nam met een getraind oog het terrein op, stampte wat op de grond die op de plaats waar hij stond relatief stevig was en mompelde iets over te weinig neerslag. De fotograaf ging er als eerste heen. Hij lette niet erg op de dode, maar keek eerst naar de hemel, alsof hij een inschatting van het licht maakte.

‘Fotografeer haar van beide kanten,’ zei Sejer, ‘en zorg dat je ook de begroeiing meekrijgt. Ik ben bang dat je daarna het water in moet, ik wil ook foto’s van de voorkant hebben, zonder haar te verplaatsen. Als je een halve film hebt opgeschoten, halen we haar jack weg.’

‘Zulke poelen zijn meestal bodemloos’, zei de fotograaf sceptisch.

‘Je kunt toch wel zwemmen?’

Het was even stil.

‘Er ligt daarginds een bootje. Dat kunnen we gebruiken.’

‘Die platbodem? Ziet er vermolmd uit.’

‘We zullen wel zien’, zei Sejer kortaf.

Terwijl de fotograaf bezig was, stonden de anderen stil te wachten, maar een van de technici doorzocht een stukje verderop het terrein dat volkomen vrij van afval bleek te zijn. Dit was een idyllisch plekje en op zulke plaatsen was de grond gewoonlijk bezaaid met bierdoppen, gebruikte condooms, peuken en chocoladepapiertjes. Ze vonden helemaal niets.

‘Ongelofelijk’, zei hij. ‘Nog geen afgestreken lucifer.’

‘Hij heeft de boel blijkbaar achter zich opgeruimd’, zei Sejer.

‘Maar het ziet eruit als een zelfmoord, vind je niet?’

‘Ze is poedelnaakt’, was zijn antwoord.

‘Ja, maar het lijkt erop dat ze dat zelf heeft gedaan. Die kleren zijn niet met geweld van haar lichaam getrokken, dat is zeker.’

‘Ze zijn vies.’

‘Misschien heeft ze ze daarom uitgetrokken’, glimlachte hij. ‘Bovendien heeft ze overgegeven. Heeft vast iets gegeten waar ze niet tegen kon.’

Sejer slikte een antwoord in en keek naar haar. Hij begreep de gedachtegang wel. Het zag er inderdaad uit alsof ze daar zelf was gaan liggen en het was waar dat haar kleren netjes naast haar lagen, niet in het rond geslingerd. Ze waren modderig, maar leken niet kapot. Alleen het windjack dat haar bovenlichaam bedekte, was droog en schoon. Hij keek naar de modder en het slijk en ontdekte iets wat op de afdruk van een schoen leek. ‘Kijk hier eens’, zei hij tegen de technicus.

De man in de overall hurkte en mat alle afdrukken een paar keer.

‘Dit is hopeloos. Ze staan vol water.’

‘Is er niets van te gebruiken?’

‘Waarschijnlijk niet.’

Ze tuurden in de met water gevulde ovalen.

‘Fotografeer ze toch maar. Ik vind dat ze er klein uitzien. Misschien iemand met kleine voeten.’

‘Ongeveer zevenentwintig centimeter. Niet echt een reuzenvoet. Kan van haarzelf zijn.’

De fotograaf nam verscheidene foto's van de sporen. Daarna stapte hij in de gammele praam. Ze hadden geen roeispanten aangetroffen, dus hij moest zich steeds met zijn handen in positie peddelen. Telkens als hij bewoog, helde de boot vervaarlijk over.

‘Hij maakt water!’ riep hij bezorgd.

‘Rustig maar, we zijn hier met een complete reddingsbrigade!’ antwoordde Sejer.

Toen hij eindelijk klaar was, had hij meer dan vijftig foto's gemaakt. Sejer liep naar het ven, zette zijn schoenen en sokken op een steen, rolde zijn broek op en waadde het water in. Hij stond een meter van haar hoofd af. Om

haar hals droeg ze een kettinkje. Hij viste het voorzichtig op, met een pen uit zijn binnenzak. 'Een medaillon', zei hij zacht. 'Vermoedelijk zilver. Er staat iets op. Een H en een M. Hou eens een zakje op.'

Hij boog zich over haar heen en maakte het kettinkje los, daarna verwijderde hij het jack.

'Haar nek is rood', zei hij toen. 'De huid is bijna overal abnormaal licht, maar op haar nek heel erg rood. Een lelijke vlek, zo groot als een hand.'

De forensisch arts, die Snorrason heette, droeg rubberlaarzen. Hij waadde het water in en onderzocht achtereenvolgens haar ogen, tanden en nagels. Aanschouwde de gave huid, de vage rode vlekken, er waren er meer, als het ware willekeurig verspreid over haar hals en borst. Hij merkte ieder detail op, de lange benen, het ontbreken van moedervlekken, wat bijna nooit voorkomt, en vond alleen een kleine petechie op haar rechterschouder. Hij drukte voorzichtig met een houten spateltje op het schuim op haar mond. Het was stevig en compact, bijna als een mousse.

'Wat is dat?' Sejer knikte naar haar mond.

'Op het eerste gezicht zou ik zeggen dat het vocht uit haar longen is, dat proteïnen bevat.'

'En dat betekent?'

'Dat ze verdrongen is. Maar het kan ook iets anders betekenen.'

Hij schraapte een beetje van het schuim weg en even later kwam er nieuw schuim uit haar mond tevoorschijn.

'De longen klappen in', verklaarde hij.

Sejer perste zijn lippen op elkaar, terwijl hij het verschijnsel observeerde.

De fotograaf nam meer foto's van haar, nu zonder jack.

'Tijd om het zegel te verbreken', zei Snorrason en hij draaide haar voorzichtig op haar buik. 'Een lichte, beginnende stijfheid, vooral in de nek. Grote, goedgebouwde

vrouw in goede staat. Brede schouders. Stevige spieren in bovenarmen, dijen en kuiten. Heeft misschien aan sport gedaan.'

'Zie je überhaupt tekenen van geweld?'

Hij bestudeerde haar rug en de achterkant van haar benen. 'Afgezien van die rode vlekken in haar nek... nee. Iemand kan haar stevig bij haar nek hebben gepakt en haar op haar buik in het water hebben geduwd. Duidelijk terwijl ze haar kleren nog aan had. Daarna is ze weer omhooggetrokken, zorgvuldig uitgetkleed, hier zo neergelegd en met een jack toegedekt.'

'Sporen van seksueel geweld?'

'Dat weet ik nog niet.'

Hij nam haar temperatuur op, onverstoorbaar, voor ieders oog, en tuurde naar het resultaat.

'Dertig graden. Samen met de weinige doodsplekken en de slechts lichte stijfheid in haar nek zou ik zeggen dat de dood tussen de tien... en de twaalf uur geleden is ingetreden.'

'Nee', zei Sejer. 'Niet als ze op deze plek is overleden.'

'Wil je mijn baan overnemen?'

Sejer schudde zijn hoofd. 'Er is hier vanmorgen een zoekactie geweest. Een groepje mensen heeft hier bij het ven met een hond gezocht naar een klein meisje dat vermist werd. Zij zijn hier ergens tussen twaalf en twee geweest. Toen lag ze hier niet. Ze zouden haar gezien hebben. Dat meisje is trouwens ongedeerd teruggekomen', voegde hij eraan toe.

Hij keek om zich heen, tuurde met samengeknepen ogen naar de modder en het slijk. Een miniem, oplichtend puntje ving zijn aandacht. Voorzichtig pakte hij het met twee vingers op. 'Wat is dit?'

Snorrason tuurde in zijn hand. 'Een pil, of een of ander tabletje.'

'Misschien vind je de rest ervan in haar maag?'

‘Dat is goed mogelijk. Maar ik zie hier geen pillendoosje.’

‘Ze kan ze los in haar zak hebben gehad.’

‘In dat geval moeten we stof in haar spijkerbroek aantreffen. Stop maar in een zakje.’

‘Zegt het je iets, zo zonder meer?’

‘Kan van alles zijn. Maar de kleinste tabletten zijn vaak het sterkst. Dat vinden ze in het lab wel uit.’

Sejer knikte naar de mannen met de brancard en bleef met zijn armen over elkaar naar hen staan kijken. Voor de eerste keer in lange tijd richtte hij zijn blik op en staarde over het water. De hemel was bleek en de spitse sparren stonden als opgeheven speren rond het ven. En óf ze het zouden uitvinden! Dat beloofde hij zichzelf. Alles wat hier gebeurd was.

Jacob Skarre, geboren en getogen in Søgne in het vrolijke zuiden van Noorwegen, was net vijftientig geworden. Hij had wel vaker naakte vrouwen gezien, maar nog nooit zo naakt als deze vrouw bij het ven. Toen hij naast Sejer in de auto zat, drong het ineens tot hem door dat deze dode meer indruk op hem had gemaakt dan alle andere doden die hij had gezien. Misschien omdat ze erbij lag alsof ze haar eigen naaktheid wilde verhullen, met haar rug naar het pad, haar hoofd gebogen en haar knieën opgetrokken. Maar ze hadden haar toch gevonden, en ze hadden haar naaktheid gezien. Hadden haar omgedraaid, haar lippen opgelicht en haar tanden onderzocht, haar oogleden binnenstebuiten gekeerd. Haar temperatuur opgenomen terwijl ze met gespreide benen op haar buik lag. Alsof ze een merrie op een veiling was.

‘Ze moet eigenlijk best mooi geweest zijn’, zei hij geschokt.

Sejer gaf geen antwoord. Maar hij was blij met het commentaar. Hij had andere meisjes gevonden, andere com-

mentaren gehoord. Ze reden een tijdje zwijgend verder en staarden naar de weg voor hen. Maar in de verte zagen ze voortdurend het naakte lichaam, de wervels van haar ruggengraat, de iets rodere huid op haar voetzolen, de kuiten met blonde haartjes, als een luchtspiegeling zwevend boven het asfalt. Sejer had een vreemd gevoel. Dit was heel anders dan alles wat hij ooit eerder had gezien.

‘Heb jij nachtdienst?’

Skarre schraapte zijn keel. ‘Tot twaalf uur maar. Ik val een paar uur in voor Ringstad. Ik hoorde trouwens dat je van plan was een weekje vakantie te nemen, valt dat nu in het water?’

‘Daar lijkt het wel op.’

In werkelijkheid was hij het al vergeten.

De lijst van vermiste personen lag voor hem op de tafel.

Er stonden maar vier namen op, waarvan twee mannen, en de twee vrouwen waren allebei van voor 1960 en konden niet de vrouw zijn die ze bij het Slangenvan hadden gevonden. Een van de twee was verdwenen uit het Centraal Ziekenhuis, afdeling psychiatrie, de ander uit een bejaardentehuis in een naburige gemeente. *Lengte 155 centimeter, gewicht 45 kilo. Sneeuw wit haar.*

Het was zes uur 's avonds en het kon nog uren duren voor een of andere angstige ziel de stap nam om haar als vermist op te geven. Ze moesten wachten, zowel op de foto's als op het sectierapport, dus hij kon momenteel niet veel uitrichten. Niet voordat ze de identiteit van de vrouw kenden. Hij pakte zijn leren jasje van de stoelleuning en ging met de lift naar de hal. Maakte een galante buiging voor mevrouw Brenningen van de receptie en herinnerde zich op datzelfde moment dat zij weduwe was en dat het leven dat zij leidde misschien op het zijne leek. Mooi was ze ook, net zo blond als Elise, maar voller. Op het parkeerterrein zocht hij zijn auto op, een oude, ijsblauwe

Peugeot 604. In gedachten zag hij het gezicht van de dode vrouw voor zich, gezond en rond, zonder make-up. Haar kleren waren degelijk en smaakvol. Het steile, blonde haar zag er verzorgd uit, de sportschoenen waren duur. Om haar pols droeg ze een kostbaar Seiko-sporthorloge. Deze vrouw had een fatsoenlijke achtergrond, een thuis met orde en structuur. Hij had andere vrouwen gevonden, die een heel andere levensstijl hadden uitgestraald. Toch was hij wel eens vaker voor een verrassing komen te staan. Ze wisten bijvoorbeeld nog niet of ze vol zat met alcohol of narcotica, of met andere rotzooi. Alles was mogelijk en de dingen waren niet altijd zoals ze leken. Hij reed langzaam door de stad, langs de markt en de brandweerkazerne. Skarre had beloofd meteen te bellen zodra ze als vermist werd opgegeven. Op het medaillon stonden de letters H en M. Helene, dacht hij, of Hilde misschien. Het zou vast niet lang duren voor er iemand belde. Dit was een meisje dat zich aan haar afspraken hield, dat haar leven onder controle had.

Toen hij de sleutel in het slot stak, hoorde hij hoe de hond met een zware dreun uit de leunstoel sprong, een plek die voor hem verboden terrein was. Sejer woonde in een flat, in het enige appartementsgebouw in de stad dat twaalf verdiepingen telde en dat er daardoor nogal belachelijk uitzag in het landschap. Als een uit zijn krachten gegroeide menhir stak het gebouw hemelshoog tussen de andere bebouwing uit. Dat hij hier twintig jaar geleden, samen met zijn vrouw Elise, toch was komen wonen, was omdat de flat een prima indeling had en een weergaloos uitzicht. Hij kon absoluut de hele stad overzien en als hij aan de alternatieven dacht, leken die allemaal even benauwend. Als je eenmaal binnen was, vergat je al snel wat voor soort gebouw het was, van binnen was de flat gezellig en vriendelijk, betimmerd met schrootjes. De meubels waren nog van zijn ouders geweest, oud en stevig, van ge-

schuurd eiken. De wanden werden voor het grootste deel bedekt met boeken en op de weinige open plaatsen had hij een paar foto's opgehangen. Een van Elise, een aantal van zijn kleinkind en van zijn dochter Ingrid. En een houtskooltekening van Käthe Kollwitz, uit een kunstcatalogus geknipt en in een zwart laklijstje gevat. *De dood met meisje op schoot*. Een foto van hemzelf in vrije val boven het vliegveld. Eentje van zijn ouders, plechtig poserend in hun zondagse kleren. Iedere keer als hij naar de foto van zijn vader keek, kwam zijn eigen ouderdom onaangenaam dichterbij. Zo zouden zijn wangen invallen, zijn oren en zijn wenkbrauwen zouden nog verder groeien en hem hetzelfde ruige uiterlijk geven.

De regels binnen deze gemeenschap, waar de gezinnen als in de monoliet van Vigeland boven op elkaar waren gestapeld, waren zeer streng. Het was verboden om vloerkleden op het balkon uit te kloppen, daarom stuurde hij ze ieder voorjaar naar de stomerij. Daar was het nu eigenlijk de tijd voor. De hond, die Kollberg heette, liet enorme plukken haar achter. Op de bewonersvergadering was hij al een keer onderwerp van gesprek geweest, maar dat was met een sisser afgelopen, waarschijnlijk omdat hij inspecteur was en ze het een veilig gevoel vonden om hem in de buurt te hebben. Hij voelde zich niet opgesloten, hij woonde op de bovenste verdieping. De woning was schoon en opgeruimd en weerspiegelde zijn innerlijk: orde en overzicht. Zijn enige zwakke punt was de hoek in de keuken waar altijd resten droogvoer en gemorst water van de hond lagen. Zijn relatie met de hond werd in veel te hoge mate bepaald door gevoelens en veel te weinig door autoriteit. De badkamer was de enige ruimte waar hij niet tevreden over was, maar daar zou hij nog wel eens iets aan doen. Nu had hij eerst die vrouw en misschien een gevaarlijke man op vrije voeten. Hij had er een vervelend gevoel bij. Alsof hij voor een donkere bocht stond waar hij niet omheen kon kijken.

Hij zette zich schrap en nam de overweldigende omhelzing van de hond in ontvangst. Hij liet hem snel even uit achter het flatgebouw, gaf hem vers water en was halverwege de krant toen de telefoon ging. Hij zette de radio zachter, voelde een lichte spanning toen hij de hoorn opnam. Misschien had er iemand gebeld, misschien hadden ze al een naam.

‘Dag opa!’ hoorde hij.

‘Matteus?’

‘Ik ga nu naar bed. Het is avond.’

‘Heb je je tanden goed gepoetst?’ vroeg hij en ging op het telefoonkrukje zitten. Hij zag het kleine mokkakleurige gezichtje met de parelwitte tanden voor zich.

‘Dat heeft mamma gedaan.’

‘En heb je je fluortabletje geslikt?’

‘Mm.’

‘En je avondgebed opgezegd?’ plaagde hij.

‘Mamma zegt dat ik dat niet hoeft.’

Hij babbelde lang met zijn kleinkind, met de hoorn dicht tegen zijn oor aan, om geen enkele zucht of nuance in het hoge stemmetje te missen. Die stem was rond en zacht als een wilgenfluitje in de lente. Ten slotte wisselde hij nog een paar woorden met zijn dochter. Hoorde de bedrukte zucht toen hij over de vondst vertelde, alsof de dingen waarmee hij zijn leven verkoos te vullen, haar maar matig bevielen. Ze zuchtte precies zoals Elise had gedaan. Hij zei niets over haar eigen betrokkenheid bij het door burgeroorlogen getroffen Somalië. In plaats daarvan keek hij op zijn horloge, bedacht plotseling dat ergens anders iemand hetzelfde deed. Ergens anders zat iemand te wachten, naar het raam en naar de telefoon te gluren, iemand die tevergeefs wachtte.

*

Het politiebureau was vierentwintig uur per dag geopend en bestreek een gebied van vijf gemeenten, met een bevolking van honderdvijftienduizend goede en slechte burgers. In het hele gerechtsgebouw werkten meer dan tweehonderd mensen, waarvan honderd tweeënvijftig bij de politie. Hieronder waren tweeëndertig rechercheurs, maar aangezien er constant vrije dagen moesten worden opgenomen en de minister van Justitie hun cursussen of congressen oplegde, waren er in de praktijk dagelijks nooit meer dan twintig personen aan het werk. Dat was te weinig. Volgens Holthemann werd er niet langer op het publiek gefocust, maar was dat al bijna buiten hun blikveld verdwenen.

Kleinere zaken werden door rechercheurs in hun een-tje opgehelderd, andere, ingewikkelder zaken werden door grotere teams opgelost. In totaal stroomden er op jaarbasis tussen de veertien- en de vijftienduizend zaken binnen. Op sommige dagen bestond het werk louter uit het behandelen van aanvragen van mensen die een kraampje wilden beginnen om bijvoorbeeld zijden bloemen of brooddeegfiguurtjes op het marktplein te verkopen, of ze wilden ergens tegen demonstreren, zoals tegen de nieuwe tunnel. Of de automatische verkeerscontrole moest worden afgehandeld. Mensen kwamen sputterend van verontwaardiging binnen om onthullende foto's van zichzelf te bestuderen, waarop ze ononderbroken lijnen overschreden en door rood licht reden. Ze zaten in de wachtkamer te snuffen, dertig, veertig man per dag, met hun portefeuille bevend in hun jas. De surveillancewagen moest bemand worden en het was gênant te moeten constateren dat er geen grote belangstelling bij de agenten was om deze belangrijke taak te vervullen. Arrestanten moesten aan de onderzoeksrechter worden voorgeleid en dienden gehaald en gebracht te worden, de eigen mensen van het bureau kwamen met aanvragen voor vrije da-

gen en compensatie die behandeld moesten worden en verder waren de dagen volgepland met allerlei besprekingen. Op de derde verdieping bevond zich het kantoor van de openbare aanklager en de officier van justitie, waar vijf juristen uitstekend samenwerkten met de politie. Op de vierde en de vijfde was de districtsgevangenis gevestigd. Op het dak was een luchtplaats, waar de gedetineerden een glimp van de hemel konden opvangen.

De meldkamer was het visitekaartje van het bureau naar buiten toe en stelde hoge eisen aan de flexibiliteit en het geduld van de agent die dienst had. De burgers van de stad hingen vierentwintig uur per dag aan de lijn met een welhaast eindeloze stroom vragen, gestolen fietsen, weggelopen honden, inbraken en vernielingen. Opgewonden vaders uit de betere villawijken van de stad belden om zich te beklagen over te hard rijden in de buurt. Een doodenkele keer werd slechts een snikkende stem gehoord, een zielige poging om mishandeling of verkrachting aan te geven, die in vertwijfeling verdronk en slechts een dode zoemtoon in de hoorn achterliet. Nog sporadischer betroffen de telefoontjes moord of verdwijning. Midden in deze stroom zat Skarre te wachten. Hij wist dat het zou komen, hij voelde de spanning stijgen naarmate de klok verder tikte, eerst naar de avond en daarna naar de nacht.

Toen de telefoon bij Sejer voor de tweede keer ging, was het bijna middernacht. Hij zat met de krant op schoot te dommelen in zijn stoel, het bloed in zijn aderen stroomde snel, verdund met een scheut whisky. Hij belde een taxi en twintig minuten later stond hij op kantoor.

‘Ze kwamen in een oude Toyota’, zei Skarre hectisch. ‘Ik heb ze buiten opgewacht. Haar ouders.’

‘Wat heb je tegen hen gezegd?’

‘Vast niet de juiste dingen. Ik raakte een beetje gestresst. Ze belden eerst op en een halfuur later waren ze hier. Ze zijn al weg.’

‘Naar het gerechtelijk laboratorium?’

‘Ja.’

‘Waren jullie zo zeker?’

‘Ze hadden een foto bij zich. Haar moeder wist precies wat ze aan had. Alles klopte, van de gesp van haar riem tot haar ondergoed. Ze had zo’n speciale bh om mee te sporten. Ze trainde vrij veel. Maar het windjack was niet van haar.’

‘Wat?’

‘Ja, bijna niet te geloven, hè?’ Skarre kon er niets aan doen, hoewel hij geschokt was, voelde hij dat zijn ogen schitterden. ‘Hij heeft een spoor voor ons achtergelaten, gratis en voor niets. In zijn jaszak zaten een zakje snoepjes en een reflector in de vorm van een uil. Verder niets.’

‘Je eigen jack achterlaten, dat begrijp ik niet. Wie is ze trouwens?’

Hij las in zijn aantekeningen. ‘Annie Sofie Holland.’

‘Annie Holland? Hoe zit het met dat medaillon?’

‘Dat is van haar vriendje. Hij heet Halvor.’

‘Waar komt ze vandaan?’

‘Uit Lundeby. Ze wonen aan de Kristalweg nummer twintig. Dat is trouwens dezelfde straat als waar Ragnhild Album vannacht heeft geslapen, alleen een stukje verder de straat in. Toevallig, hè?’

‘En haar ouders, hoe waren die?’

‘Die zijn zich kapotgeschrokken’, zei hij zacht. ‘Nette, fatsoenlijke mensen. Zij praatte aan een stuk door, hij heeft bijna geen woord gezegd. Ze zijn samen met Siven weggegaan. Je kunt wel gaan zitten,’ voegde hij toe, ‘ik tril ervan.’

Sejer stopte een Fisherman’s Friend in zijn mond.

‘Ze was nog maar vijftien jaar’, ging Skarre verder. ‘Zat op de middelbare school.’

‘Wat zeg je?! Vijftien?’ Hij schudde zijn hoofd. ‘Ik dacht dat ze ouder was. Zijn de foto’s klaar?’ Hij haalde zijn hand door zijn korte haar en ging zitten.

Skarre gaf hem een dossiermap. De foto's waren tot twintig bij vijftwintig uitgegroot, met uitzondering van twee die nog groter waren.

‘Heb je wel eens een zedendelict gezien?’

Skarre schudde zijn hoofd.

‘Dit ziet er niet uit als een zedendelict. Dit is anders.’ Hij bladerde de stapel door. ‘Ze ligt er te fraai bij, ziet er te mooi uit. Als het ware zo gearrangeerd, en toegedekt. Geen verwondingen of krassen, geen tekenen van verweer. Zelfs haar haar ziet eruit alsof het zo geschikt is. Zedendelinquenten doen zoiets niet, zij demonstreren macht. Ze smijten hun slachtoffers van zich af.’

‘Maar ze is toch naakt?’

‘Ja, jawel.’

‘Wat vind jij dan dat die foto's zeggen? Zo op het eerste gezicht?’

‘Ik weet het niet goed. Dat jasje ligt zo zorgzaam over haar schouders.’

‘Een soort bezorgdheid?’

‘Moet je eens kijken. Vind je ook niet?’

‘Ja, dat ben ik wel met je eens. Maar waar hebben we het dan over? Moord uit medelijden?’

‘In ieder geval zijn er gevoelens in het spel geweest. Ik bedoel, hij moet iets voor haar gevoeld hebben. Iets goeds. Dus hij heeft haar misschien gekend. Dat is trouwens meestal het geval.’

‘Hoe lang denk je dat we op het rapport moeten wachten?’

‘Ik zal Snorrason achter de veren zitten. Dat er daarboven verdorie helemaal niets te vinden was! Een paar onbruikbare voetafdrukken en een pilletje. En verder nog geen peuk, nog geen ijsstokje.’

Hij vermorzelde de keelpastille tussen zijn tanden, liep naar de wastafel en vulde een kartonnen bekertje met water.

‘Morgen gaan we naar de Granietweg. We moeten die knapen die Ragnhild hebben gezocht te pakken zien te krijgen. Thorbjørn, bijvoorbeeld. We moeten weten hoe laat ze langs het Slangenven zijn gekomen.’

‘En Raymond Låke?’

‘Hij ook. En Ragnhild. Kinderen merken de wonderbaarlijkste dingen op, geloof mij. Ik spreek uit ervaring’, voegde hij eraan toe. ‘Hoe zit het met het echtpaar Holland? Hebben ze nog meer kinderen?’

‘Nog een dochter. Ouder.’

‘Godzijdank.’

‘Is dat een troost?’ vroeg Skarre weifelend.

‘Voor ons’, zei hij somber.

De agent klopte op zijn zak. ‘Heb je er bezwaar tegen als ik een sigaret opsteek?’

‘Nee hoor.’

‘Zeg,’ zei Skarre, terwijl hij een rookwolk uitblies, ‘er zijn twee manieren om bij het Slangenven te komen. Via het gemarkeerde pad dat wij hebben gevolgd en via het weggetje aan de andere kant, waar Ragnhild en Raymond langs zijn gegaan. Als er mensen langs die weg wonen moeten we daar morgen zeker ook even aankloppen?’

‘Die weg heet de Kollevei. Ik geloof niet dat er veel huizen staan, ik heb het thuis even op de kaart nagekeken. Alleen een paar boerderijen. Maar natuurlijk, als ze in een auto naar het ven is vervoerd, moeten ze via die weg zijn gekomen.’

‘Ik heb te doen met dat vriendje van haar, als je hem hier laat komen.’

‘We zullen wel zien wat voor type dat is.’

‘Als een vent een meisje vermoordt,’ zei Skarre, ‘door net zo lang haar hoofd onder water te houden tot ze dood is, en haar vervolgens weer omhoog trekt en netjes gaat neerleggen, dan zie ik zoiets voor me als: ik wilde je eigenlijk niet vermoorden, maar ik moest wel. Het doet een